

ПОДЕЛА ИМОВИНЕ ПРАВНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ У СТЕЧАЈНОМ ПОСТУПКУ

Подела имовине правне заједнице у стечајном поступку се може извршити и без подношења пријаве потраживања.

Из образложења:

"Одредбом члана 108. Закона о стечајном поступку („Службени гласник РС“ број 84/04), у ставу првом је прописано да ако захтев за побијање правног посла или друге правне радње буде правноснажно усвојен, побијени правни посао односно правна радња немају правно дејство према стечајној маси, а противник побијања је дужан да у стечајну масу врати сву имовинску корист стечену на основу побијеног посла или друге радње. Према ставу 2. истог члана, противник побијања, пошто врати имовинску корист из става 1, има право да остварује своје противпотраживање као стечајни поверилац. Чланом 61. истог закона, којом је регулисана подела имовине правне заједнице, у ставу 1. предвиђено је да правна заједница, у смислу овог закона, јесте сусвојина, ортаклук и др. стечајног дужника са трећим лицем. Према ставу 2. ако је стечајни дужник у правној заједници, развргнуће заједнице спроводи се сходном применом правила ванпарничног и извршног поступка. Заједничар има право на одвојено намирење за обавезе настале у правној заједници.

Следећи наведени нормативни оквир, произлази да по извршеном побијању правног посла, какав је уговор о продаји непокретности у конкретном случају, обавеза је противника побијања да у стечајну масу врати све оно што је побијеним уговором изашло из имовине стечајног дужника, овде туженог. Након извршеног враћања у стечајну масу свега што је стекао побијеним уговором, противник побијања има право да пријави своје потраживање проистекло из побијеног правног посла. У складу са правилима Закона о стечајном поступку, могућност накнадне пријаве потраживања противника побијања ограничена је моментом доношења решења о главној деоби. С друге стране, у ситуацији када се захтева подела имовине правне заједнице, у смислу члана 61. Закона о стечајном поступку, подношење пријаве потраживања није потребно. Тада се врши развргнуће правне заједнице, сходном применом правила ванпарничног и извршног поступка. У складу са наведеним правилима, поступак деобе је могуће извршити путем физичке деобе имовине правне заједнице, а уколико иста није могућа, примењују се правила о цивилној деоби. Цивилна деоба подразумева процену вредности имовине, а затим, зависно од конкретне ситуације, њену продају и исплату новчаног износа сразмерно вредности имовине титулара.

Отуда, водећи се ревизијским наводима, правилан је закључак нижестепених судова да је за вредност потраживања које опредељује у складу са последицама побијања предметних уговора и закључених анекса, тужилац био у обавези да накнадно пријави потраживање у стечајном поступку туженог и исто остварује као стечајни поверилац. Тек након евентуалног оспоравања пријављеног потраживања, тужилац би стекао право на подношење тужбе ради његовог утврђења.

Међутим, имајући у виду да тужилац тужбом опредељује и захтев за исплату вредности еквиваленте инвестирању у спорне непокретности, извршеном по закључењу уговора о продаји са туженим, који су доцније побијени, основано се ревизијом оспорава правилност одлуке нижестепених судова о оцени дозвољености поднете тужбе. Инвестирањем у спорне непокретности по закључењу предметних уговора тужилац је потенцијално допринео увећању њихове вредности. Успешном побијању уговора и враћањем непокретности у стечајну масу туженог, зависно од степена улагања и увећања вредности предметне имовине, може произаћи и правна

заједница између тужиоца и туженог која би подразумевала постојање одређених својинских права тужиоца на спорним непокретностима.

Тужилац на постојању поменуте правне заједнице управо инсистира у реферату тужбе. Притом, њену поделу је иницирао подношењем предлога за развргнуће, у складу са одредбом члана 61. Закона о стечајном поступку, о ком предлогу стечајни судија није одлучио све до момента подношења тужбе у овој правној ствари. У том смислу посматрано, онемогућавањем тужиоца да тужбом захтева утврђење права на исплату вредности еквиваленте инвестирању у спорне непокретности био би ускраћен у праву да пред судом расправља о основаности својих имовинских права.

Уз то, другостепени суд погрешно закључује да тужилац није имао право на подношење тужбе за обавезујућим (кондемпнаторним) захтевом. Када се тужбом захтева исплата новчане вредности засноване кроз последице цивилне деобе правне заједнице у стечајном поступку таква исплата би представљала обавезу стечајне масе стечајног дужника. Као таква, она се измирује управо кроз захтев њених поверилаца за испуњење обавезе, а не утврђење (декларацију) о постојању потраживања а потом исплату у складу са решењем о главној деоби".

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Прев 484/2018 од 27.6.2019. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 10.12.2019. године)